

Cal Luigi i la fotografia: un segle d'història al cor de la ciutat de Berga

L'origen de l'establiment és La Camèlia, una botiga de regals, en la qual s'hi feien brodats i merceria, s'hi venien joguines i un llarg etcètera de productes, i també s'hi revelaven fotos

Manel i Climent Escobet a la botiga de Cal Luigi aquest mes de gener. | Pilar Màrquez Ambròs

La botiga de fotografia Luigi, al carrer Major de Berga, té una llarga història que comença a principi del segle passat, molt abans de tenir aquest nom. L'origen de l'establiment és La Camèlia, que era una delegació de Ca la Guillema, al centre de la ciutat. "Era una botiga de regals, s'hi feien brodats i merceria, s'hi venien joguines i un llarg etcètera de productes, i també s'hi revelaven fotos", segons explica a **NacióBerguedà** Manel Escobet i Giró, que actualment regenta Cal Luigi amb el seu cosí Climent Escobet i Casals. Cal Luigi ha rebut aquesta passada tardor un guardó de la Cambra de Comerç de Barcelona pels seus cent anys d'història.

De la Camèlia se n'encarregava l'avi dels actuals propietaris, Manel Escobet Vigo, que es va morir molt jove, als 33 anys. "De seguida, se'n va cuidar la meua àvia que es va morir de malaltia l'any 1938 durant la Guerra Civil", relata el net. Va ser llavors quan els tres germans Escobet Farguell - En Francesc, en Climent i l'Angelina - van quedar orfes i se'n va ocupar una tieta i un tutor legal, una persona que treballava per l'Ajuntament. "Va ser un senyor de l'ajuntament perquè en aquella època les dones no podien fer-ho soles, no legalment", apunta Manel Escobet.

"A finals de l'any 38, amb només 14 anys, el meu pare, en Francesc Escobet, va fer un viatge a Barcelona, hi va anar a comprar joguines per vendre a la botiga per Reis. Era en un magatzem del carrer Sant Pere Més Alt, amb l'home que li venia les joguines, quan van saltar les sirenes.

Al cap d'un moment, va caure una bomba que va ensorrar la casa del costat", explica Manel Escobet. Malgrat el bombardeig que acabava de viure, el jove Francesc Escobet i Farguell (1924-2019) va aconseguir tornar amb tren fins a Manresa (i després va fer cap a Berga) enmig del caos i després d'un llarg trajecte.

La botiga la Camèlia, precedent de Cal Luigi al Carrer Major de Berga, l'agost de 1947. Foto: Cal Luigi

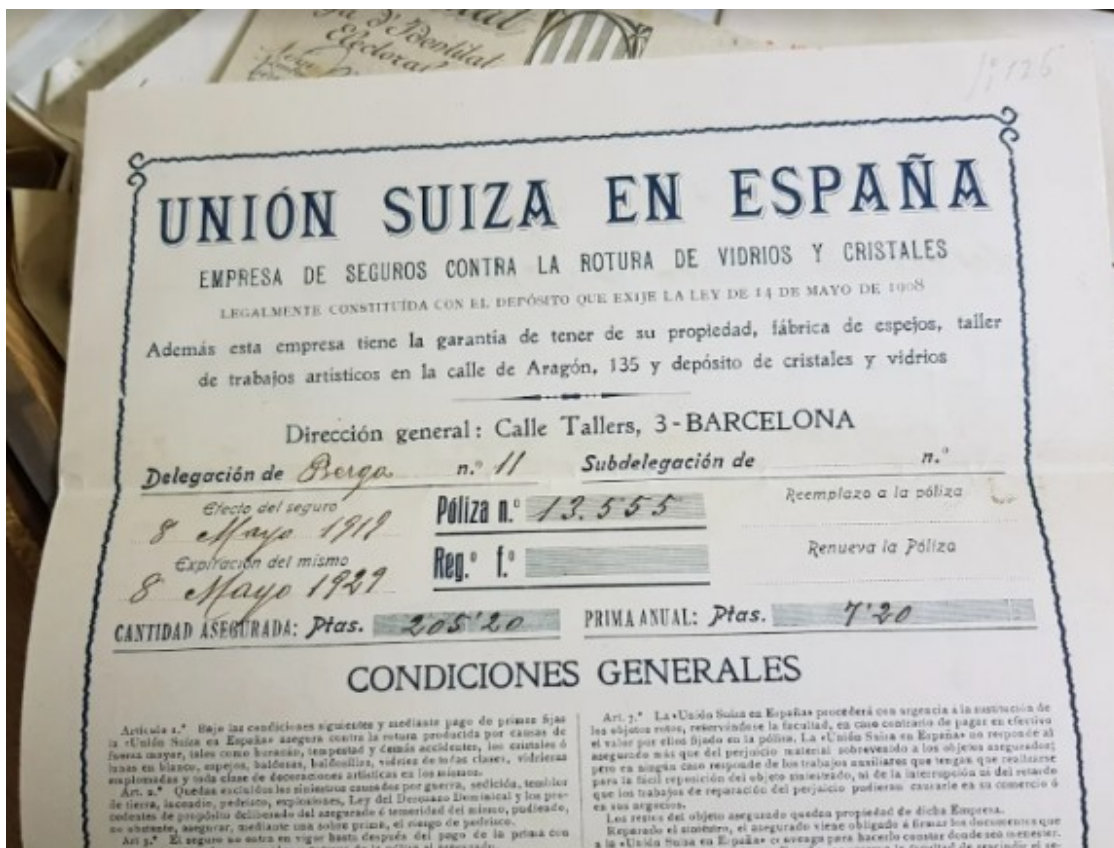
Durant la postguerra, Francesc Escobet i Farguell va aprendre a revelar carrets amb un pintor barceloní, Artur Sirés, un home que s'havia refugiat a Berga, intentant escapolir-se de la guerra. Així, la botiga, atesa per la germana de Francesc Escobet, Angelina, i la seva tia Mercè, va ampliar-se amb la fotografia. "L'Artur Sirés sabia fotografia i els va tornar a ensenyar com funcionava tot plegat, aquí a casa tenien laboratori i màquines fotogràfiques, però no sabien ni com s'engegaven. Aquest home els ho va tornar a ensenyar, bàsicament al meu pare", diu Manel Escobet. "Van tancar tractes amb aquest home el dia dels Elois. Amb el pare van fer una societat: Hijos de Manuel Escobet", afirma.

Tot just començada la postguerra, se'ls hi va acudir un altre nom: Cal Luigi. Era un nom amb més ganxo i que cridava l'atenció a la Berga de l'època. Era també el nom dels clients que hi revelaven fotos a la postguerra. A la ciutat hi havia un regiment dels *Flechas Verdes* amb molts militars italians. "Hi havia més de mil soldats d'aquest regiment, eren gent que eren mercenaris que cobraven poquet, per qui ser feixista era una mena de progressisme i que es pensaven que anaven a salvar al món", apunta Escobet.

Els soldats duïen a revelar molt sovint les seves fotos a la botiga. "Així que damunt la taula de la botiga sempre hi havia molts sobres que deien Luigi, un nom molt comú a Itàlia", explica Manel Escobet. Una senzilla raó per la qual van decidir batejar l'establiment amb aquesta onomàstica, encara que encara hi ha qui creu erròniament que el nom procedeix d'alguna manera de la família.

Quan Artur Sirés va tornar a Barcelona, el germà de Francesc Escobet, en Climent, va entrar al negoci. Climent Escobet i Farguell (1926-2009) era un jove amb fusta artística. "Ell era dos anys més jove que el meu pare i havia començat fent de llauner a Cal Vila, però tenia moltes inquietuds artístiques, va començar pintant i dibuixant, feia dibuixos fantàstics que no ha vist mai ningú", diu el seu nebot. La capacitat per entendre la pintura, que va aprendre amb el pintor Comellas, va fer també que fos un fotògraf rellevant. "Els seus dibuixos i pintures tenien unes ombres i unes llums que eren extraordinàries", assevera Manel Escobet. Amb Francesc i Climent Escobet al capdavant, el negoci va anar creixent.

"El meu pare feia fotografies per encàrrec, que són interessantíssimes per l'època que estan fetes, però el meu tiet, en canvi, componia les imatges al mil·límetre", relata Escobet. "Com que tenia formació artística, quan li va caure una càmera Rollei als dits, l'evolució va ser brutal. Actualment, de fet, estem pensant a fer un llibre i una exposició sobre el meu tiet i sobre l'època Rollei dels anys 50 i 60", avança Manel Escobet. En les fotografies de Climent Escobet, hi destacava el tractament de la llum, el contrast harmonitzat amb les zones il·luminades i les més fosques, que utilitzava per destacar els aspectes rellevants de la imatge, per donar-li profunditat o suggerir sentiments.

Document de l'assegurança del negoci l'any 1919. Foto: Cal Luigi

Entre les fotografies del seu tiet, aquells anys, es poden distingir personalitats i alguns veïns i veïnes de la ciutat que ja no hi són, així com canvis en la fisonomia de la Berga i el Berguedà de les dècades posteriors a la guerra. Hi ha imatges familiars, de tradicions com Els Elois, de la Patum, de funerals, de carrers de Berga on es poden distingir botigues que ja no existeixen com la de xocolata de Cal Brillant de la plaça de Sant Pere, del bar del parc del Lledó, o del convent de Sant Francesc, entre altres. "Són fotos fetes amb molta sensibilitat, compostes en quadrat", ha explicat Escobet.

El seu pare va fer altres fotos, per exemple, del seu servei militar.

El 1976, a Cal Luigi, es va fer una remodelació important de la botiga i van passar a dedicar-la gairebé de manera exclusiva a la fotografia, renunciant a la venda de material d'escriptura i papereria. Des de llavors, Cal Luigi ha anat seguint els avenços tècnics i els canvis pels quals ha passat la fotografia.

En Manel i en Climent Escobet, que van començar a la botiga als 16 anys i que durant bona part de la seva trajectòria han treballat de costat amb l'anterior generació, s'han trobat amb el pas dels anys "una mina" de fotografies per arxivar. "El meu cosí Joan que està retirat ens ve a ajudar, i estem trobant tot aquest material que teníem guardat en caixes i que ara podem arxivar, hi ha una feinada a ordenar-ho", ha indicat Manel Escobet.

Amb el nou segle, Cal Luigi s'ha hagut d'adaptar a la revolució de la fotografia digital. "A partir del 2000 va començar tot el tema del digital, des del sector va encaixar-se com una oportunitat i és com ens ho vam agafar. Ha estat una oportunitat, però s'ha hagut de canviar de perspectiva, la

gent ha deixat, per exemple, de revelar fotografies", matisa.

Els darrers anys, havien tingut també botiga al Canal Industrial, que van tancar en jubilar-se la germana de Manel Escobet.

Reempresa, a la recerca del relleu generacional

"Nosaltres ja estem pensant en buscar el relleu generacional", sosté Escobet. Per això, han posat l'empresa a la iniciativa Reempresa (<https://www.adbergueda.cat/empresa/crea-la-teva-empresa/negocis-en-venda-reempresa>) de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà.

"És una manera de buscar continuïtat sense haver de tancar, ja tenim algun festejador, però no hem concretat res encara. Jo he arribat als 65 anys i el meu cosí en té 63, així que hem vist que hem d'anar pensant-hi i aquestes coses s'han de fer amb temps, no es poden fer de pressa perquè si no les fas malament", conclou Escobet.

Empreses premiades per la Cambra de Comerç la passada tardor pels seus 50, 75 o 100 anys d'història. Foto: Cambra de Comerç